

moniosaa!

Työpaikka-
osaamista
kehitetään
yhdessä!

Säännöllinen keskustelu ja yhteistyö ovat tärkeitä monikulttuurisella työpaikalla osaamisen kehittämisessä.

- ▶ **Työntekijä:** Ole aktiivinen ja kysy, jos et ymmärrä.
- ▶ **Esimies:** Järjestä yhteistä aikaa keskustelulle. Rohkaise työntekijöitä kysymään.
- ▶ **HR-asiantuntija:** Osallistu työn arkeen. Ymmärrä työtä ja sen osaamisvaatimuksia.

Erilainen osaaminen on arvokasta

Monikulttuurisella työpaikalla on monenlaista osaamista, erilaisia koulutustaustoja ja työkokemusta sekä eri kulttuureihin liittyvää ymmärrystä. Erilaisesta osaamisesta ja kokemuksesta on hyötyä työpaikalla tehtävässä työssä. Tämä moninaisuus myös avaa työntekijöille uudenlaisia näkökulmia työhön ja elämään. Toisaalta työntekijöiden taustojen erilaisuus luo erityisiä tarpeita. Panostaminen yhteiseen ymmärrykseen ja selkeisiin toimintatapoihin on tärkeää.

Työpaikkaosaamisen merkitys korostuu

Valtaosa Suomessa työskentelevistä maahanmuuttajista arvioi oman ammatillisen osaamisensa riittäväksi. Työssä halutaan myös kehittyä sekä laajentaa osaamista.

Työpaikoilla tarvitaan ammatillisen osaamisen lisäksi ns. työpaikkaosaamista, johon liittyy paljon kulttuurisidonnaisia piirteitä. **Työpaikkaosaaminen** on jaettua ymmärrystä työpaikan käytännöistä ja yhteisistä toimintatavoista. Monikulttuurisessa työyhteisössä työpaikkaosaamisen kehittäminen korostuu työntekijöiden vaihtelevan kielitaidon ja erilaisten kulttuuritaustojen vuoksi.

Ymmärrys työn kokonaisuudesta tukee oppimista

- Monet maahanmuuttajat kokevat, että heillä olisi edellytyksiä vaativampiin tehtäviin.
- Kielitaidon haasteet vaikeuttavat työn laajentamista, koska ne heijastuvat niin työohjeiden ymmärtämiseen kuin kokonaiskuvan muodostumiseen.
- Vuorovaikutuksellinen esimiestyö ja yhteiset toimintatavat vahvistavat yhteistä kokonaiskuvaa.

Työpaikan roolit ovat kulttuurisidonnaisia

- Maahanmuuttajalle suomalaisten työpaikkojen matala hierarkia ja avoin keskustelu voivat tuntua vieraalta.
- Työ on maahanmuuttajalle väylä uuteen maahan, paikka oppia kieltä ja kulttuuria, ja se koetaan usein erityisen tärkeäksi itselle.
- Vaikka maahanmuuttajat usein näyttäytyvät ahkerina työntekijöinä, moni heistä on omaksunut passiivisen kuulijan roolin.
- Kielitaito, oma ja organisaation kulttuuri vaikuttavat siihen, kuinka maahanmuuttajat rohkenevat kertoa ongelmista tai ideoistaan.

Työpaikan käytännöt voivat tuntua vierailta

- Työntekijällä saattaa olla erilainen suhtautuminen esimerkiksi työaikaan, poissaolokäytäntöihin, esimiehen ja alaisen väliseen vuorovaikutukseen tai puhetapaan.
- Myös suomalaisen työelämän säännöt, esimerkiksi ylityötä koskevat säädökset, eivät ole välttämättä tuttuja.
- Kaikkien työntekijöiden on tärkeä tuntea sekä työpaikan että suomalaisen työelämän käytännöt ja toimintatavat.

Oma kulttuuri ohjaa käsityksiä

- Oma kulttuuri ohjaa usein tiedostamattomasti työntekijän käsitystä sopivasta toiminnasta työpaikalla.
- Työntekijöiden erilaiset kulttuuritaustat ja vahvan yhteisen kielen puutteesta johtuvat väärinymmärrykset aiheuttavat toisinaan yhteentörmäyksiä.
- Hyvät työtoverisuhteet ja tunne yhteisöön kuulumisesta ovat tärkeitä työntekijöiden hyvinvoinnille, ja tukevat sujuvaa yhteistyötä.
- Oleellista työyhteisön toimivuudelle on erilaisuuden kunnioittaminen ja yhteisesti omaksutut pelisäännöt vuorovaikutuksesta ja yhteistyöstä.

Terveys ja turvallisuus ovat työssä tärkeitä

- Työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyviä ohjeita on hankala ymmärtää, jos kielen opettelu on vasta kesken: kuvat ja selkokieli tukevat ymmärtämistä.
- Vierassa kulttuurissa omia oikeuksia voi olla vaikea hahmottaa, esimerkiksi sairauslomalle ei välttämättä uskalleta jäädä.
- On tärkeää, että jokainen työntekijä osaa tehdä työnsä turvallisesti sekä toimia työpaikan yhteisen turvallisuuden edistämiseksi.

Keskustelu tukee yhteistä ymmärrystä työstä ja työn tavoitteista

Hyvä esimies kannustaa ja rohkaisee kaikkia työntekijöitä osallistumaan

Työpaikalla on hyvä keskustella suomalaisen työ kulttuurin toimintatavoista

Tasapaino erityistarpeiden huomioimisen ja yhdenvertaisen kohtelun välillä on tärkeää

Hyvä työnantaja luo yhteistä ymmärrystä terveellisistä ja turvallisista työtavoista

Osaamisen ja työn yhteensopivuus monikulttuurisilla työpaikoilla -hankkeessa (2015- 2018) tarkasteltiin maahanmuuttajien työssä tarvittavaa osaamista, osaamisen tunnistamista ja osaamisen kehittämistarpeita kahdella elintarviketeollisuuden työpaikalla.

Lue lisää

Moniosaa! – Osaamisen kehittämisen malli monikulttuurisille työpaikoille
www.ttl.fi/moniosaa